

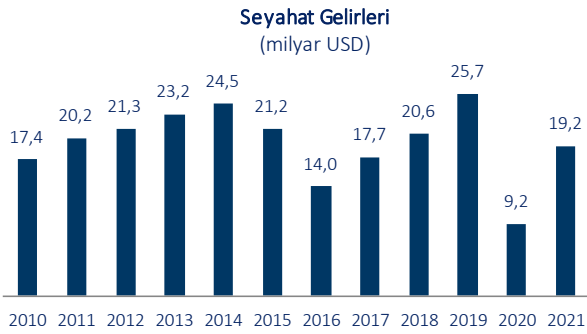

2021 yılında ihracat %32,8 arttı.

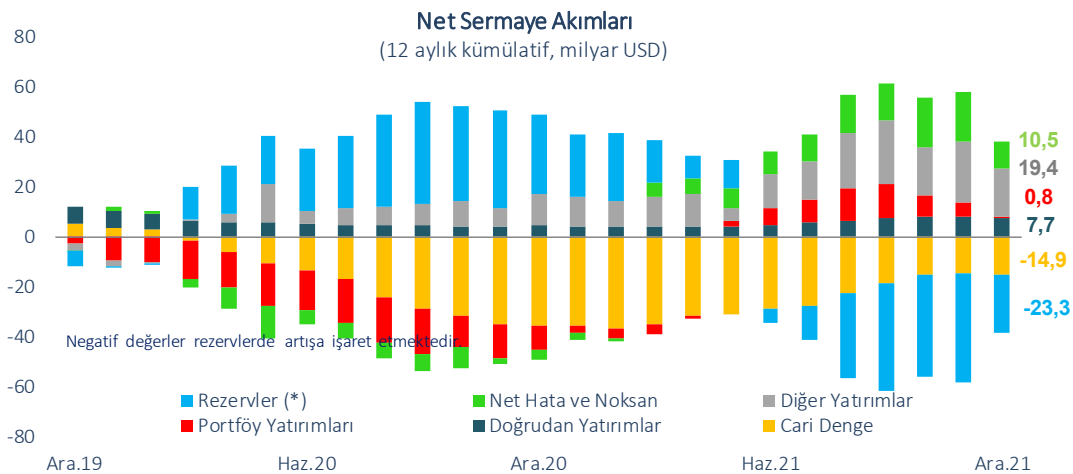
TÜİK verilerine göre 2021 yılının son ayında ihracat yıllık bazda %24,9 genişleyerek 22,3 milyar USD, ithalat %29,9 artarak 29,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. 2021'in tamamında da ihracat hacmi %32,8'lik yükselişle 225,3 milyar USD, ithalat hacmi %23,6 artışla 271,4 milyar USD oldu. Böylece, 2020'ye göre %7,5 oranında daralan dış ticaret açığı 2021 yılında 46,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Ayrıca, 2020 yılında %77,3 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2021 yılında %83,0 düzeyine yükseldi.

Cari denge 2021 yılında 14,9 milyar USD açık verdi.

Cari işlemler açığı Aralık 2021'de yıllık bazda %11,7 genişleyerek 3,8 milyar USD ile son 16 ayın en yüksek düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde, enerji fiyatlarındaki artışın da etkisiyle ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının yıllık bazda %48,3 genişleyerek 5 milyar USD'ye yükselmesi cari açıktaki yaşanan genişlemede belirleyici oldu. 2020 yılına kıyasla salgının ekonomik aktiviteye etkisinin daha sınırlı olması nedeniyle taşımacılık ve turizm gelirlerindeki artış paralelinde net hizmet gelirlerinin Aralık'ta yıllık bazda %190,8 oranında yükselmesi ise cari açıktaki artışı sınırlandırdı.

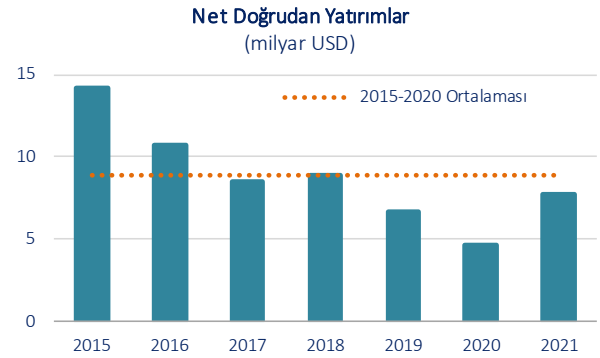
2021 yılında cari işlemler açığı yıllık bazda %58,1 daralarak 14,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Küresel piyasalarda yükselen petrol fiyatları cari denge üzerinde baskı kurarken, dış ticaret açığında yıl genelinde kaydedilen daralma bu baskıyı sınırlandırdı. Net seyahat gelirlerinin yıl genelinde iki

katına yükselmesi de cari dengedeki olumlu seyri destekleyen diğer bir unsur oldu. Net enerji ithalatı hariç tutulduğunda cari dengenin 2021'i 27,3 milyar USD fazlayla kapattığı görülüyor.

Aralık'ta doğrudan yatırımlar yıllık bazda geriledi.

Net doğrudan yatırımlar Aralık ayında yıllık bazda %26,1 daralarak 739 milyon USD düzeyine geriledi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin yurt içindeki sermaye yatırımları 793 milyon USD olurken, gayrimenkul yatırımları 618 milyon USD düzeyinde gerçekleşti. Aralık ayında doğrudan yatırımların sektörlere göre dağılımında bilgi ve iletişim ile toptan ve perakende ticaret sektörlerine yönelik yatırımlar öne çıktı. Öte yandan, yılın son ayında yurt içi yerleşikler tarafından yurt dışına yapılan 1 milyar USD tutarındaki sermaye yatırımı net doğrudan yatırımlar kaynaklı girişleri sınırladı. 2021 yılı genelinde yurt dışı yerleşiklerin özellikle toptan ve perakende ticaret sektörüne yönelik yatırımlarının 2020'deki düzeyinin yaklaşık 6 katına yükselmesinin etkisiyle net doğrudan yatırımlar yıllık bazda %67,6 artarak yılı 7,7 milyar USD düzeyinde tamamladı.

Portföy yatırımlarında 2 milyar USD çıkış oldu.

Aralık 2021'de portföy yatırımlarında 2 milyar USD tutarında çıkış kaydedildi. Yılın son ayında yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasasında sırasıyla 1 milyar USD ve 226 milyon USD net satış yaptı. Bu dönemde bankalar yurt dışı tahvil ihracı aracılığıyla 72 milyon USD tutarında net borçlanma gerçekleştirdi. 2020 yılını 9,6 milyar USD'lik net

çıkış ile tamamlayan portföy yatırımları 2021 yılının Mart-Nisan dönemindeki 6,7 milyar USD'lik ve yılın son çeyreğindeki 5,7 milyar USD'lik yüksek tutarlı çıkışlara karşın 2021'in tamamını 761 milyon USD tutarında sınırlı sermaye girişi ile tamamladı.

Aralık'ta diğer yatırımlarda net sermaye girişi 29 milyon USD ile zayıf bir seyir izledi. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 3,7 milyar USD, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatı 838 milyon USD net artış gösterdi. Bankalar ve diğer sektörler Aralık'ta sırasıyla 858 milyon USD ve 1,5 milyar USD tutarında uzun vadeli net kredi kullanımı gerçekleştirdi. 2021 yılı genelinde uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %95 diğer sektörlerde %133 oldu.

Rezerv varlıklar Aralık'ta 13,8 milyar USD azaldı.

Mayıs 2021'den bu yana artış kaydeden rezerv varlıklar, Aralık'ta finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmanın da etkisiyle 13,8 milyar USD azaldı. 2021 yılı genelinde ise rezerv varlıklarda 23,3 milyar USD artış gerçekleşti. Aralık'ta 8,7 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedilen net hata ve noksan kaleminde 2021 yılının tamamında 10,5 milyar USD sermaye girişi kaydedildi.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Ağustos ayından bu yana ihracat hacminde gözlenen hızlı genişlemenin Ocak ayında bir miktar ivme kaybettiği, ithalat hacmindeki artışın ise enerji fiyatlarındaki yükselişin de etkisiyle hızlandığı görüldü. Bu dönemde ihracat hacmi yıllık bazda %17,3 oranında genişleyerek 17,6 milyar USD olurken, ithalat hacmi %55,2 artışla 28 milyar USD'ye çıktı. Böylece, dış ticaret açığı yılın ilk ayında geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla yaklaşık 3,5 katına çıkarak 10,4 milyar USD düzeyine yükseldi. Öncü dış ticaret verileri, Ocak ayına ilişkin cari işlemler dengesi beklentilerini olumsuz yönde etkiliyor. 2022 yılı genelinde seyahat gelirleri açısından daha olumlu bir tablo beklenirken, salgının yurt içinde ve ihraç pazarlarımızda ekonomik aktivite üzerindeki etkilerinin yanı sıra enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarının seyri cari denge açısından önem taşımaya devam edecek.

Ödemeler Dengesi

	Aralık 2021	Ocak - Aralık 2020	2021	% Değişim
Cari İşlemler Dengesi	-3.841	-35.537	-14.882	-58,1
Dış Ticaret Dengesi	-4.989	-37.863	-29.161	-23,0
Hizmetler Dengesi	1.710	11.538	25.161	118,1
Seyahat (net)	1.306	9.180	19.177	108,9
Birincil Gelir Dengesi	-666	-9.392	-11.780	25,4
İkincil Gelir Dengesi	104	180	898	398,9
Sermaye Hesabı	-5	-36	-70	94,4
Finans Hesabı	-12.539	-39.480	-4.478	-88,7
Doğrudan Yatırımlar (net)	-739	-4.592	-7.697	67,6
Portföy Yatırımları (net)	2.010	9.556	-761	-
Net Varlık Edinimi	859	2.894	2.295	-20,7
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.151	-6.662	3.056	-
Hisse Senetleri	-1.001	-4.255	-1.434	-66,3
Borç Senetleri	-150	-2.407	4.490	-
Diğer Yatırımlar (net)	-29	-12.582	-19.350	53,8
Efektif ve Mevduatlar	2.953	-18.856	-9.976	-47,1
Net Varlık Edinimi	3.649	-1.010	4.691	-
Net Yükümlülük Oluşumu	696	17.846	14.667	-17,8
Merkez Bankası	-3	12.661	4.748	-62,5
Bankalar	699	5.185	9.919	91,3
Yurt Dışı Bankalar	838	6.028	9.306	54,4
Yabancı Para	1.364	1.865	7.817	319,1
Türk Lirası	-526	4.163	1.489	-64,2
Yurt Dışı Kişiler	-139	-843	613	-
Krediler	-894	4.063	169	-95,8
Net Varlık Edinimi	603	-2.381	2.261	-
Net Yükümlülük Oluşumu	1.497	-6.444	2.092	-
Bankacılık Sektörü	-243	-1.792	-3.563	98,8
Bankacılık Dışı Sektörler	1.692	-4.239	5.985	-
Ticari Krediler	-2.085	2.213	-3.195	-
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-3	-2	-10	400,0
Rezerv Varlıklar (net)	-13.781	-31.862	23.330	-
Net Hata ve Noksan	-8.693	-3.907	10.474	-

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.